

DANNY VERBIEST

DE MARCK

MAGRITTE

EN

HET 'MALDOROR' BOEK

PERSCONFERENTIE

VAN BRUAENE

HOOFDSTUK 2

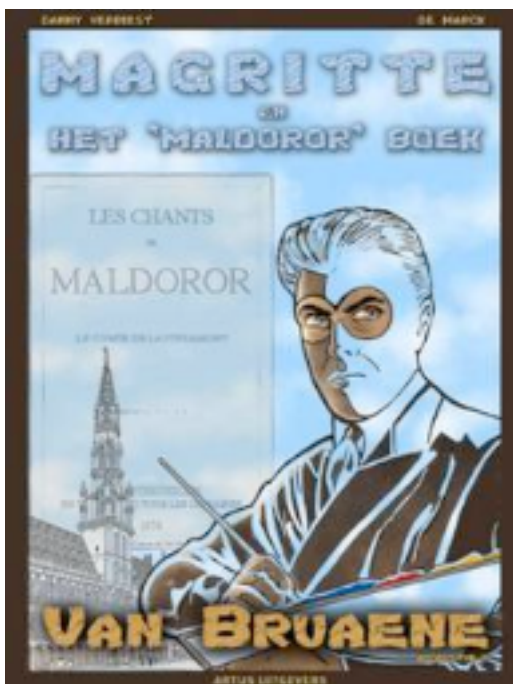
ARTUS UITGEVERS

25 november 2011 in "Het Goudblommeke in Papier"
Cellebroersstraat 53/55 te 1000 Brussel

van Bruaene : Magritte en het “Maldoror” boek

Het leven van Geert van Bruaene zoals het misschien zou kunnen geweest zijn...

Een stripreeks (voor volwassenen) over de vriend van de
surrealistische kunstenaars, de leden van de CoBrA-beweging en
de stichter van Het Goudblommeke in Papier.

Maar wie is Geert van Bruaene nog meer ?

De in 1891 geboren Kortrijkzaan, Gerard (Geert) van Bruaene is bij de meesten een onbekende gebleven. Jammer, want die man verdient veel meer. Hij was een van de eersten die schilderijen van Paul Klee, Mac Ernst en andere Duitse expressionisten in zijn galerie tentoon stelde. Mede hierdoor wist hij in “Het Goudblommeke in Papier” de Brusselse surrealistische scène (Paul Rougé, René Magritte, Marcel Mariën, Robert Goffin, Louis Scutenaire, Paul Collinet enz...) te verzamelen waarvan hijzelf (zij het dan in de marge) deel ging uitmaken. Via van Bruaene kwam George Remi (Hergé) in contact met René Magritte waarvan hij een (of meerdere) werk(en) heeft gekocht.

Na WO II wist Geert van Bruaene zich te omringen met een groep jonge beloftevolle kunstenaars als: Christian Dotremont, Hugo Claus, Wout Hoeboer, Jean Debuffet (de vader van de “Art Brut”, die in 1949 in van Bruaene’s galerie “Le Diable par la Queue” exposeerde), Jan Walravens (Vlaams romancier, journalist, kunstcriticus en hoofdredacteur van het tijdschrift “Tijd en Mens”. Hij bracht het redactielokaal naar “Het Goudblommeke in Papier”, Louis-Paul Boon, Simon Vinkenoog en vele anderen.

Over “Het Goudblommeke in Papier”, dat Geert van Bruaene in 1944 opende, zei dichter-architect Albert Bontridder: “Hoe is het mogelijk dat iemand met zoveel antiekunst zo’n schitterend kunstwerk wist te maken”. Hugo Claus vond het daar zo goed dat hij er op 26 mei 1956 zijn huwelijk met Elly Overzier vierde.

Geert van Bruaene beleefde via “Het Goudblommeke in Papier” van dichtbij de oprichting van de CoBrA-beweging, zonder er zelf actief deel van uit te maken. Hij vond er vrienden als Lucebert (Lubertus Swaanswijk), Karel Appel, Pierre Alechinsky, Wout Hoeboer en Jean Debuffet.

Louis-Paul Boon schreef; “Veel zijn we samengekomen, de mannen van Tijd en Mens, in dat oud Brussels cafeetje, gelegen in de nauwe straatjes der nu voor een groot deel weggebroken wijk in het hart van de stad. En de waard was Geert van Bruaene, een dichter, een zonderling. De gelagzaal zelf was een weerspiegeling van wat van Bruaene voor iets was. Er stond een oude antieke kachel, met op de vloer zand gestrooid. Er hing een authentiek handschrift van Guido Gezelle, een gedicht, door Geert met alle mogelijke zorg ingelijst”.

Omdat Geert van Bruaene het verdient dat iedereen hem kent...

...hebben tekenaar De Marck (alias Marc Daniels) en auteur Danny Verbiest de handen in elkaar geslagen.

De Marck

In 1998 beslissen De Marck (Marc Daniels) en De Wulf (Rik Dewulf) twee authentieke Brusselse ketjes om hun artistieke talenten te bundelen in een stripstudio: "Studio MAX!". Hun teken- en schrijfstijlen liggen zeer dicht bij elkaar en vanaf het prille begin tekenen en schrijven ze dan ook "à quatre mains". Samen met een team van illustere medewerkers zoals o.a. Steve Van Bael, Emile De Bolle, Jozef Vance of Tim "Tibo" Bolssens, die hen helpen bij het inktwerk, decor of inkleuring, zetten ze verschillende stripproducties in de meest uiteenlopende stijlen neer.

De grootste reeks is natuurlijk de onvrijwillige avonturen van Stam & Pilou en opa Fons.

Eventjes in cijfers toelichten, Stam & Pilou staan voor:

23 stripalbums van "de onvrijwillige avonturen van Stam & Pilou";
 3 stripalbums van "Opa Fons Vreemde Verhalen";
 3 geïllustreerde leespockets rond "Halloween";
 8 kortverhalen rond Sinterklaas;
 1 heuse "stripmuur" , aan de Cellebroederstraat 55 hartje Brussel (ingehuldigd op 1 juni 2011)
 10 jaar lang de mascottes van de Filatelistische Jeugdclub van de Belgische Post, met een jaarlijks gemiddelde van 3.500 abonnees;
 250.000 verkochte albums (tussen 2001/2011);
 5 verschillende taalwissels, zo werden de albums vertaald in het Frans, Duits, Engels, Vietnamees en in het Brusselse dialect.

Naast de reeks Stam & Pilou hebben De Marck & de Wulf stripalbums gemaakt voor stripuitgevers als Casterman (De reizen van Alex), Uitgeverij Van Halewijck (De Planckaerts), De Uitgeeffabriek (De 3 Jeannen), alsook strips voor de privésector zoals o.a. Danone-Gervais, ING-bank, B-Post, enz... .

Meer info op: www.demarck.weebly.com

Danny Verbiest

Danny studeerde in 1964 af aan de Normaalschool Karel Buls in Brussel. Parallel met zijn dagtaak startte hij toen al met zijn “Poppentheater Malperthus” waarvoor hij alle scenario’s schreef. Hoogtepunt uit die periode: de uitnodiging voor een maand gastoptredens in de Volksrepubliek China (de eerste Belgische culturele groep die daar mocht optreden) in april 1981. Tijdens dezelfde tijdspanne schreef hij ook al voor de (toenmalige) BRT (o.a. voor “De Opkopers”, “Schildpadplein” en poppentheaterstukken).

Vanaf 1981 begint hij met zijn televisiereeks “Kameleon”, een doe-programma voor kinderen en jongeren waarvoor hij alle scenario’s schreef en dat hij presenteerde. Het programma liep meer dan 10 jaar.

Vanaf 1989 is hij de schrijver van de verhalen en de vertolker van de televisiehond Samson, een programma dat vanaf 1992 “Samson en Gert” heet. Binnen de 10 jaar worden meer dan 700 programma’s opgenomen.

Als medestichter van STUDIO 100 ontwikkeld hij, samen met zijn collega’s, ook andere figuren en staat hij aan de doopvont van “Plopsaland De Panne”, “Plopsa Indoor Hasselt” en “Plopsa Coö”.

In 2006 neemt hij, samen met een aantal vrienden, de nodige initiatieven om het cultureel-historisch café Het Goudblommeke in Papier (dat op instorten stond) te redden en is hij tot vandaag de dag voorzitter van de coöperatieve vereniging die dat cafeetje uitbaat.

In 2011 neemt hij, samen met tekenaar De Marck, het initiatief om de stichter van voornoemd Brussels cultureel-historisch monument, Geert van Bruaene, bij het grote publiek bekend te maken.

Uitgeverij Artus

“Artus uitgevers” is gegroeid uit succesvolle kunstboeken, waaronder uitgaven over Antoon Van Dyck en Pieter Paul Rubens.

In het Europa van vandaag en morgen dienen we zorg te dragen voor het plaatselijke dialect. Doormiddel van de door Artus uitgegeven dialect/Nederlands woordenboeken, krijgt de lezer een inzicht in het sappige locale woordgebruik. Meerdere dialecten komen aan bod in het Vlaams dialectenwoordenboek, Het Antwerps dialectwoordenboek en het West-Vlaams zakwoordenboek. Weldra krijgen ook andere Vlaamse dialecten, waaronder het Brussels, hun verdiende aandacht.

Met de reeks over van Bruaene begeeft deze uitgeverij zich nu ook op het pad van de stripverhalen.

Meer info op: www.artus.be

Waarom een reeks over van Bruaene ?

Wij hebben het al gezegd, over het leven van Geert van Bruaene kan men op zijn minst zeggen dat het “speciaal” was. Het was al lang, voor zijn dood in 1964 een legende. De acteur, lijstenmaker, dichter, schrijver, cafébaas, brocanteur, enz... zou volgens auteur Henri-Floris Jaspers zelf, bewust of onbewust, aan de mythevorming rond zijn figuur hebben meegewerkt of ze toch stilzwijgend hebben bestendigd. Maar ook zijn vrienden en relaties (zoals Paul van Ostaijen, Michel (de) Ghelderode enz...) hebben daar bovendien ijverig aan meegeholpen.

Daarom willen Danny Verbiest en De Marck met deze ludo-educatieve en artistieke strip een poging ondernemen om de bewogen periode in de kunstwereld in het hartje Brussel te bewaren voor het nageslacht. Het wereldje waar Vlamingen- Walen en Brusselaars in vriendschap samenleefden. Het is dan ook voor de handliggend om dat te doen via het medium “strip”, de perfecte mix van beeld en woord. Verhalen die zich afspelen in de stripstad Brussel.

Daarom...

De Marck en Danny Verbiest voorzien een reeks van 7 albums, allen met een afgerond verhaal, over de verschillende periodes in het leven van “Le Petit Gérard” (zoals van Bruaene zichzelf noemde).

Al enkele titels:

1. **”Brussel zien en leven...”** Over de aankomst van de 18 jarige Geert van Bruaene in de hoofdstad waar hij als acteur in dienst gaat bij de Vlaamse Schouwburg. Zijn liefdesleven en zijn interesse voor de kunst (vooral de schilderkunst). Zijn eerste galerieën met Michel (de) Ghelderode, Paul Van Ostaijen, Eduard, Leon, Théodore Mesens enz... Zijn huwelijk (van korte duur).

“René Magritte en het “Maldoror” boek” Het boek *Les Chants de Maldoror* van le comte de Lautréamont (pseudoniem voor de Fransman: Isidore Lucien Ducasse) werd door de Franse surrealistische schilder René Breton uitgeroepen als Bijbel van de surrealisten. Het was dan ook een hele erkenning als men voor “een volgende” uitgave, de illustraties mocht leveren. René Magritte werd daarvoor aangeduid en zijn zes etsen worden nog steeds bewaard in Het Goudblommeke in Papier.

“Het Permeke Proces” Voor een vervalsing van een schilderij van Constant Permeke moet Geert van Bruaene voor het gerecht verschijnen. Het vervalste schilderij staat er, samen met een reeks andere, opgesteld en tot overmaat van ramp is Constant Permeke opgeroepen als getuige te laste. Het ziet er dus niet goed uit voor van Bruaene, maar de geschiedenis loopt helemaal anders af dan men zou verwachten.

“Het Goudblommeke in Papier” Het ontstaan van het cafeetje, de intriges van Marie Cleeren (tegenover de COO (nu OCMW) om het hele huis vast te krijgen. Zijn vaste klanten als René Magritte, Louis Scutenaire, Irène Hamoir, ELT Mesens, Paul Colinet, Hergé, Alechinski, Louis-Paul Boon, Hugo Claus enz... Hoe van Bruaene van armoede in een lijstenmakerij moet gaan werken en een lijsttentoonstelling opstelt. Het incident van Sint-Joost-ten-Node (waardoor de vriendschap tussen Magritte en van Braene onverbrekelijk blijft). De tweede wereldoorlog en het valse geld dat zij (o.a. Magritte) drukten.

“Hergé en de CoBrA” De beïnvloeding van Alechinsky door Hergé (door de kaders rond zijn tekeningen). Het huwelijksfeest van Hugo Claus en Elly Overzier in het Goudblommeke. Het “incident” met Jan Walravens die er een grafrede afsteekt, die heel profetisch was maar door de Nederlandse bruid niet gesmaakt werd.

....enz.

Les Chants de Maldoror

Zoals u reeds kon lezen in (2.) is het in in 1870 (vooruitgave in 1868) in Brussel uitgegeven boek “Les Chants de Maldoror” van de Franse schrijver Isidore Ducasse (onder het pseudoniem Le Comte Lautréamont) door de Franse schrijver André Breton (die zichzelf verhief tot Paus van het surrealisme) werd uitgeroepen als de bijbel van de surrealisten.

De oorsprong van deze naam is nog moeilijk te achterhalen en verschillende veronderstellingen spreken elkaar tegen. Misschien is het wel een verbastering van “Mal d'Aurore” (Vervloekt Ochtendlicht), verwijzend naar de val van Lucifer (de lichtdrager). “God is niet dood , maar diep verzonken” zegt Ducasse. Maldodor, de ridder met de zwarte mantel (de vervloekte), wordt in het verhaal tegenover de gevallen godheid geplaatst zoals men dat in die tijd in de Engelse “Gothic Novel” deed, denk maar aan figuren als Frankenstein (van Mary Shelly) of Melmoth the Wanderer (van Charles Maturin). *“De hemel geve dat de lezer, onbevreesd en voor een ogenblik even grimmig geworden als hetgeen hij leest, zonder te verdwalen zijn wilde ongebaande weg vindt door de troosteloze moerassen van deze sombere, giftige bladzijden; want indien hij bij het lezen niet beschikt over een onverbiddelijke logica en een geestelijke spankracht, die op het minst tegen zijn wantrouwen opwegen, dan zullen de dodelijke dampen van dit boek zijn ziel doordrenken zoals water dat in suiker dringt”* . Met deze verwittigt Ducasse zijn lezers voor het gevaar dat het lezen van zijn boek met zich mee kan brengen.

Het verhaal van “Hoofdstuk 2”

Om het verhaal van deze strip te volgen moet met het boek van Isidore Ducasse niet gelezen hebben. Al is het heel prominent aanwezig, toch is enige voorkennis onnodig. Geert van Bruaene vindt toevallig een uitgave van “Les Chants de Maldoror” op de markt op het Vossenplein. Hij bedenkt dat het een hele erkenning zou zijn als zijn goede vriend, de schilder René Magritte, voor een volgende uitgave een aantal tekeningen zou mogen maken. Op zichzelf geen spannend verhaal natuurlijk, maar dat wordt het wel als twee oud-strijders van WO I ook op zoek zijn naar dat boek, weliswaar voor andere redenen...

Waarom beginnen met “Hoofdstuk 2” ?

De Mark en Danny Verbiest wilden met dit album beginnen maar omdat, eens de 7 delen verschenen zijn, er een volgorde in de tijd zou gerespecteerd worden, kreeg dit hoofdstuk het nummer 2. Hierna komt deel 3, 4, 5, 1, 6 en 7. Moeilijker is het niet.

En de echte geschiedenis...

Om de tijd te “duiden” roepen dagbladverkopers regelmatig waargebeurde feiten uit die tijd, de titels van de artikels in de krant.

Het verhaal is fictie, maar de gebeurtenissen zijn gestoeld op historische gebeurtenissen en getuigenissen uit die tijd. Het verhaal van Geert van Bruaene is dan ook alleen maar bedoeld als doorgeefluik van het beeld dat de auteurs van hem hebben gevormd na verschillende jaren studie over en omtrent deze bijzondere man. Het is het verhaal van Geert van Bruaenes leven zoals het misschien zou kunnen geweest zijn.

Geert van Bruaene met het schilderij
“This is not a pipe”